

بسم رب الكعبة

دستور العمل اجرایی معاینات حج تمتع ۱۳۹۰

جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران

«وَاللَّهُ عَلَى النَّاسِ حَجُّ الْبَيْتِ مِنْ اسْتِطَاعِ الْيَه سَيِّلًا»

حدیث ابرار : در روایات متعددی از معصومین علیهم السلام پیرامون آیه شریفه فوق ، برخورداری از سلامت جسمی و یا جسمی - روانی در کنار استطاعت مالی شرط وجوب حج معرفی گردیده است .

مقدمه :

هنگام انجام معاینات زائرین همواره برای پزشکان و کارکنان مرکز پزشکی حج و زیارت تداعی‌کننده خاطرات دوگانه‌ایست. از یک سو اشتیاق زائداالوصف زائرین جهت شتافتن به دعوت دوست و پیوستن به دریای بیکران لبیک‌گویان حرم امن الهی که دل هر انسانی را به لرزه می‌اندازد و از سوی دیگر بررسی پزشکی و تعیین استطاعت جسمی زائرین و این وظیفه خطیری است که باید بدون در نظر گرفتن ملاحظات غیر تخصصی و احساسات بدان عمل نمود و نشانگر تنها یک بعد از ظرائف و خصائص موجود در این معاینات است. از آنجائیکه تعداد قابل توجهی از زائرین حج تمتع را افراد سالمند و آسیب پذیر تشکیل می‌دهند، اهمیت بیماریابی (*Screening*)، کنترل بیماران مزمن و تأیید آمادگی جسمانی آنها برای انجام اعمال سنگین فیزیکی بخصوص در ایام تشریق ؛ دو چندان می‌گردد. تجربه سالهای اخیر مؤید کاهش معنی‌دار مورتابلیتی و موربیدیتی زائرین در نتیجه افزایش سطح کیفی معاینات و استفاده از پزشکان مجرب در کاروانها می‌باشد.

کلیات :

هدف از انجام معاینات پزشکی پس از ثبت نام اولیه متقاضیان حج در کاروان‌ها

معاینات و آزمایشات پزشکی بدو ثبت نام به دو منظور اصلی انجام می‌گیرد :

اولاً احراز استطاعت جسمی - روانی متقاضیان حج.

ثانیاً شناسایی زائرین پرخطر دارای استطاعت جسمی و برنامه ریزی برای حفظ استطاعت آنان تا پایان سفر

ثالثاً آشنایی کامل پزشک کاروان به عنوان مسئول سلامت زائران با وضعیت سلامتی و مشکلات جسمانی زائرین حج به منظور ارائه کاملترین خدمات درمانی در طول سفر و برنامه‌ریزی درمانی و تغذیه‌ای برای آنان قبل از شروع سفر.

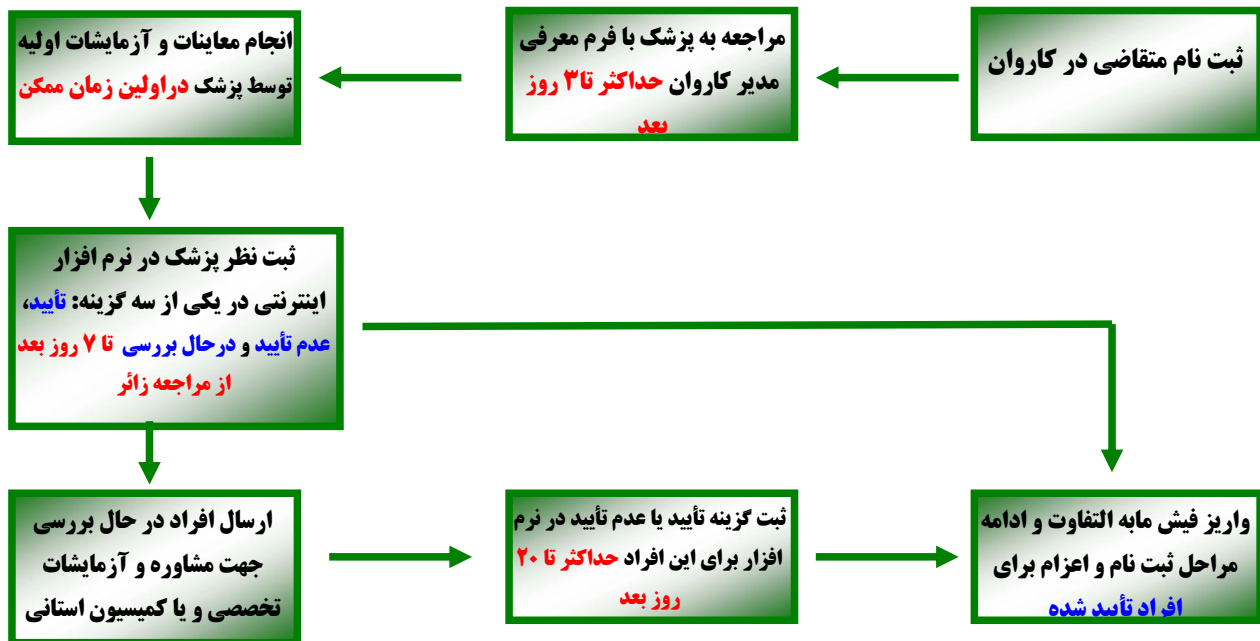
جایگاه استطاعت جسمی در فریضه حج

استطاعت جسمی عبارتست از برخورداری از سلامتی جسمانی و روانی در حدیکه فرد بتواند اعمال و مناسک فریضه الهی حج را با آگاهی و در شرایط ویژه زمانی و مکانی آن بطور کامل انجام دهد. حتماً می‌دانید که دو شرط اساسی در واجب شدن فریضه حج برای هر فرد وجود دارد : استطاعت مالی و استطاعت جسمی که اگر هر کدام از این دو شرط وجود نداشته باشد این فریضه از دوش فرد مسلمان ساقط و تکلیف از وی برداشته می‌شود.

چگونگی ارزیابی و احراز استطاعت جسمی

پزشک کاروان که با شرایط ویژه‌ای انتخاب شده است و کلیه مراحل و مناسک حج را با ویژگی‌های زمان و مکانی آن می‌شناسد، در بدو ثبت نام متقاضیان عزیز در کاروان‌ها نسبت به درخواست آزمایشات و سپس انجام معاینات لازم در مورد تک‌تک آنان اقدام و در صورت لزوم از مشاوره‌های تخصصی، آزمایشات تکمیلی و نظر کمیسیون‌های پزشکی استفاده می‌نماید و در نهایت با در نظر گرفتن شرایط جسمی - روانی زائرین از یک سو و شرایط فریضه حج از سوی دیگر در مورد وجود یا عدم وجود استطاعت جسمی آنان اظهار نظر می‌نماید.

فرایند کلی معاینات متقاضیان حج تمتع ۹۰

پزشکان کاروان پس از انجام معاینات و آزمایشات مندرج در این دستورالعمل و در صورت لزوم انجام مشاوره های تخصصی با پزشکان متخصص دارای سابقه شرف به حج تمتع نسبت به تأیید یا رد استطاعت زائر اقدام خواهند نمود. البته باید به این نکته اساسی توجه داشت که یکی از فلسفه های وجود پزشک کاروان رساندن افراد به مرز استطاعت در صورت امکان و برنامه ریزی برای حفظ استطاعت آنان است.

پزشکان محترم کاروان تنها مرجع تصمیم گیری در مورد تأیید یا رد استطاعت متقاضیان حج کاروان خود میباشند.

کمیسیونهای مشورتی استانها بنا بر صلاحدید و احساس نیاز پزشک کاروان وی را در اتخاذ تصمیم و یا مجاب نمودن متقاضی یاری خواهند نمود. لکن در صورت اختلاف نظر چنانچه کمیسیون نظر به تأیید استطاعت متقاضی دهد، پزشک کاروان مجاز است نسبت به عدم تأیید وی در نرم افزار اقدام نماید.

ثبت اطلاعات درمانی زائرین : پزشکان محترم کاروان موظفند :

- اطلاعات اصلی درمانی** هریک از متقاضیان نامنویسی شده در کاروان خود را بصورت **online** در اولین زمان ممکن با وارد نمودن **آدرس ایمیل شخصی** خود (که با آن در سیستم مرکز پزشکی ثبت نام نموده اید) **عنوان شناسه** و **کد ملی** خود بعنوان **رمز** در **فرم اینترنتی** (شکل پائین صفحه) وارد و وضعیت تأیید یا رد استطاعت جسمی آنانرا در کوتاهترین زمان ممکن دریکی از سه گزینه پایین همان صفحه ثبت نمایند.
- اطلاعات کامل درمانی** زائرین تأیید شده را بصورت **مکتوب** در فرم مربوط به هر زائر تکمیل و مجموعه فرم ها را بصورت یک دفترچه به همراه خود به عربستان منتقل مینمایند.

نکات اصلی :

* از آنجا که پس از ثبت نام اولیه، **ادامه فرایند ثبت نام و اعزام متقاضی منوط به تأیید استطاعت جسمی و اعلام بلامانع بودن اعزام وی توسط پزشک کاروان میباشد**؛ لازم است معاینات، آزمایشات و دیگر اقدامات لازم در اولین زمان ممکن شروع و حتی الامکان نتیجه آن در اسرع وقت طبق زمانبندی فرایند مذکور در صفحه قبل در نرم افزار اینترنتی ثبت و نیز طی تکمیل قسمت دوم **فرم شماره ۱** به اطلاع مدیر کاروان رسانده شود.

Paraclinical Test F.B.S : <input type="text"/> Cr : <input type="text"/> Hb : <input type="text"/> Opium Test ☐ Negative ☐ Positive Pregnancy Test ☐ Negative ☐ Positive EKG ☒ Normal ☐ Abnormal	Physical Examination Blood Pressure (mmHg) : <input type="text"/> / <input type="text"/> ☐ Physical Disability	نام : گلشن نام خانوادگی : اقاچلی اربط شماره شناسنامه : ۱۱۲۵۱ جنسیت : زن نام پدر : بیلاک تاریخ تولد : ۰۱/۰۸/۱۳۳۱ ردیف در کاروان : ۷ کد ملی : ۱۷۰۹۵۲۳۷۲ کد زائر : ۱۱۲۵۱۰۶۵																								
Positive Medical History <table border="0"> <tr> <td>☐ Dialysis</td> <td>☐ CRF</td> <td>☐ DM</td> </tr> <tr> <td>☐ CHF</td> <td>☐ IHD</td> <td>☐ HTN</td> </tr> <tr> <td>☐ COPD</td> <td>☐ Asthma</td> <td>☐ MI</td> </tr> <tr> <td>☐ Hepatitis-B</td> <td>☐ Anemia</td> <td>☐ Malignancy</td> </tr> <tr> <td>☐ Addiction</td> <td>☐ CVA</td> <td>☐ Epilepsy</td> </tr> <tr> <td>☐ Mood Disorder</td> <td>☐ Personality Disorder</td> <td>☐ Dementia</td> </tr> <tr> <td>☐ Limb Amputation</td> <td>☐ Thyroid Disease</td> <td>☐ PTSD</td> </tr> <tr> <td>☐ Multiple Sclerosis</td> <td>☐ Arrythmia</td> <td>☐ Cirrhosis</td> </tr> </table>			☐ Dialysis	☐ CRF	☐ DM	☐ CHF	☐ IHD	☐ HTN	☐ COPD	☐ Asthma	☐ MI	☐ Hepatitis-B	☐ Anemia	☐ Malignancy	☐ Addiction	☐ CVA	☐ Epilepsy	☐ Mood Disorder	☐ Personality Disorder	☐ Dementia	☐ Limb Amputation	☐ Thyroid Disease	☐ PTSD	☐ Multiple Sclerosis	☐ Arrythmia	☐ Cirrhosis
☐ Dialysis	☐ CRF	☐ DM																								
☐ CHF	☐ IHD	☐ HTN																								
☐ COPD	☐ Asthma	☐ MI																								
☐ Hepatitis-B	☐ Anemia	☐ Malignancy																								
☐ Addiction	☐ CVA	☐ Epilepsy																								
☐ Mood Disorder	☐ Personality Disorder	☐ Dementia																								
☐ Limb Amputation	☐ Thyroid Disease	☐ PTSD																								
☐ Multiple Sclerosis	☐ Arrythmia	☐ Cirrhosis																								
توجیحات : ☒ تأیید مستقیم ☐ عدم تأیید در سال جاری ☐ در حال بررسی																										
مشاهدده نسخه چاپی <input type="button" value="بازگشت"/> <input type="button" value="ثبت"/>																										

مدیران محترم کاروانها قسمت مربوط به مشخصات فردی زائر و خدمه را در فرم شماره ۱ تکمیل و عکس جدید وی را نیز در محل تعیین شده الصاق و ممهور می‌نمایند و جهت اظهار نظر به پزشک کاروان تحویل میدهند.

	(فرم شماره ۱)
	<p>نام و نام خانوادگی زائر :</p> <p>جناب آقای دکتر پزشک محترم کاروان شماره خواهشمند است پس از انجام معاینات پزشکی در خصوص امکان تشریف این زائر اعلام نظر فرمائید.</p> <p style="text-align: right;">مهر و امضاء مدیر کاروان تاریخ</p>
<p>جناب آقای مدیر محترم کاروان شماره احتراماً، با توجه به معاینات و آزمایشات انجام شده اعزام سرکار خانم / جناب آقای از نظر پزشکی بلامانع است .</p> <p style="text-align: right;">مهر و امضاء پزشک کاروان تاریخ</p>	

* معاینه و آزمایشات پزشکان کاروان ، مدیران ، معاونین ، دستیاران زن و روحانیون محترم کلیه کاروان های هر استان نیز لازمست دقیقاً توسط نماینده مرکز پزشکی در آن استان انجام گیرد و درمورد امکان یا عدم امکان تشریف آنان اعلام نظر شود.

* کارت گواهی سلامت خدمه همانند سال گذشته با توجه به دستورالعمل مربوطه توسط پزشک کاروان تکمیل خواهد شد.

- معاینات خدمه کاروانها همواره از حساسیت ویژه‌ای برخوردار بوده و این افراد می‌بایست بادقت خاص و درنزدیکترین زمان ممکن به اعزام، بررسی و معاینه گردند.
- نظر به اینکه آزمایشات خدمه کاروانها توسط مسئولین بهداشتی عربستان تکرار خواهد شد، لذا لازم است کلیه آزمایشات خدمه (بویژه از نظر ابتلاء به بیماریهای واگیردار) با نهایت دقت در مکانهای دولتی مورد تأیید نماینده مرکز پزشکی و با حضور و نظارت کامل پزشک کاروان صورت پذیرد.

• تست اعتیاد کلیه عوامل کاروان حتماً باید بروش T.L.C. و در مراکز آزمایشگاهی معتبر و قابل وثوق انجام و ضمیمه گردد.

✱ ویزیت و معاینه های غربالگری توسط پزشک کاروان رایگان و سایر هزینه ها از قبیل رادیوگرافی، آزمایشات، نوارقلب، تست ورزش، ویزیت پزشکان مشاور و کمیسیون مشورتی استان مطابق با تعرفه های قانونی از زائر اخذ می گردد.

✱ براساس برنامه پیش بینی شده، نتیجه معاینات اکثریت متقاضیان که مشکل خاصی ندارند می باید حداکثر تا ۷ روز پس از مراجعه به پزشک مشخص گردد و اقلیتی که نیازمند بررسی بیشتر و یا اخذ نظر کمیسیون هستند نیز گزینه در حال بررسی در فرم اینترنتی برای آنان ثبت و در اولین زمان ممکن تعیین تکلیف شوند. با اینحال نظر به اینکه احتمال ثبت نام متقاضیان جدید تا آخرین روزهای اعزام نیز وجود دارد، حفظ آمادگی برای معاینات آنان در کلیه سطوح فوق الذکر تا زمان آخرین اعزام در استانها ضروری است.

✱ همانطور که از نحوه سیر معاینات نیز استنباط خواهید نمود، تنها در زمانی که استطاعت جسمی زائر بطور کامل تأیید شد گزینه تأیید استطاعت در نرم افزار اینترنتی ثبت و فرم شماره (۱) به زائر تحویل می گردد و لازم است از مهر کردن و یا تحویل دادن فرم هایی که استطاعت جسمی زائر کاملاً محرز نشده جدا خودداری شود.

✱ اگرچه مدیران کاروانها فقط نسبت به اعزام زائرینی اقدام خواهند نمود که در نرم افزار معاینات تأیید شده و فرم شماره ۱ ممهور شده به مهر و امضاء پزشک کاروان را دارا هستند؛ ولی نظر به اهمیت جلوگیری از اعزام زائرین فاقد استطاعت جسمی، علاوه بر ثبت در فرم اینترنتی مربوطه اسامی آنان باید هر هفته به دفترمدیر حج و زیارت استان مربوطه و یک نسخه از آن نیز به دفتر مرکز پزشکی حج در تهران از طریق دورنگار یا پست الکترونیک ارسال گردد.

(شماره دورنگار دفتر مرکز پزشکی حج در تهران [۶۶۹۳۴۶۶۴](tel:021666434696) و آدرس پست الکترونیک zaer@HMC.IR می باشد).

✱ کلیه زائرین می بایست پس از انجام معاینات پزشکی، علیه بیماری مننژیت با واکسن پلی والان چهار ظرفیتی واکسینه شوند و انجام آن نیز با مهر استاندارد بین المللی در محل مشخص شده در کارت مخصوص ایمن سازی با ذکر تاریخ به زبان انگلیسی تأیید گردد. ضمناً به زائرین تأکید گردد که کارت مذکور را در زمان خروج از کشور و در قسمت های گمرکی به همراه داشته باشند. انجام واکسیناسیون برای کلیه افراد اعزام حج اعم از زائر، خدمه، مدیر کاروان، روحانی، پزشکان و... الزامی می باشد.

• رؤیت کارت بین المللی تلقیح واکسن مننژیت پلی والان که از زمان تلقیح آن می بایست کمتر از ۲ سال گذشته باشد برای تکمیل معاینات کلیه زائرین و عوامل الزامی است.

• کلیه زائرین مبتلا به بیماریهای تنفسی، کلیوی، کبدی، قلبی، دیابت و همچنین افراد بالای ۵۰ سال می بایست نسبت به تلقیح واکسن آنفلوانزا ترغیب گردند.

نحوه انجام معاینات توسط پزشک کاروان

معاینات قبل از اعزام زائرین و خدمه کاروان از مهمترین مسئولیتهای پزشکان محترم کاروانهاست، لذا ضروری است که دستورالعمل نحوه انجام معاینات به کرات مطالعه شده و در صورت وجود هرگونه سؤال یا ابهامی با نمایندگان مرکز پزشکی دراستانها و یا دفتر مرکز در تهران از طریق پست الکترونیک این مرکز به نشانی zaer^^@hmc.ir مطرح نموده پاسخ خود را دریافت نمایند. کلیه دستورالعملهای لازم و مطالب آموزشی و توجیهی نیز متعاقباً از طریق پایگاه اینترنتی مرکز پزشکی در دسترس شما قرار خواهد گرفت. نحوه انجام معاینات سطح اول به شرح ذیل می باشد:

« جدول نحوه انجام معاینات و آزمایشات بر حسب سن و جنس »

ردیف	سن زائر	دستورالعمل
۱	کلیه متقاضیان کمتر از ۵۰ سال	معاینات دقیق بالینی + آزمایشات Cr, F.B.S, CBC + تست گراویندکس برای زنان متأهل
۲	کلیه متقاضیان بالاتر از ۵۰ سال	موارد بند ۱ + C.XRay , EKG
۳	مردان ۴۰-۶۰ سال و زنان ۵۰-۶۰ سال در صورت دارا بودن دوریسک فاکتور دیابت و پرفشاری خون	موارد مربوط به ردیف ۲ + مشاوره تخصصی قلب
۴	افراد دیابتیک یا دارای $FBS < 125$	مشاوره داخلی الزامیست
۵	کلیه متقاضیان بالاتر از ۶۰ سال	موارد بند ۲ + مشاوره تخصصی قلب و در صورت نیاز مشاوره روانپزشکی
۶	متقاضیان کلیه سنین	۱. آزمایشات تکمیلی و مشاوره تخصصی در هر رشته بر اساس احساس نیاز و صلاحدید پزشک کاروان ۲. تست اعتیاد در صورت وجود هرگونه شک به این موضوع

تذکرات :

۱. زمان شروع معاینات روز شنبه مورخه ۱۳۹۰/۱/۲۷ در نظر گرفته شده است که بطور همزمان در کلیه استانها به اجراء در خواهد آمد.
۲. مسئولیت اصلی تأیید یا رد استطاعت جسمی زائرین و پاسخگوئی به تبعات ناشی از این امر چه در ایران و چه در عربستان به عهده پزشکان محترم کاروان می باشد.
۳. پزشکان کاروان شخصاً مسئول دقت در مطابقت عکس الصاقی روی فرم شماره ۱ با زائر معاینه شونده در هنگام معاینه و کلیه مراحل بعدی می باشند.
۴. ویزیت و انجام معاینات قبل از اعزام که توسط پزشکان کاروان انجام می شود کلاً رایگان بوده و وجهی از این بابت از زائرین دریافت نشده و به پزشک نیز پرداخت نخواهد گردید.
۵. در صورت نیاز به انجام مشاوره ، پزشکان کاروان میباید از نظرات متخصصین دارای سابقه تشریف به حج تمتع استفاده نمایند.
۶. اقدامات تشخیصی زائرین (آزمایشگاه، رادیولوژی، تست ورزش، اکوکاردیوگرافی و...) ترجیحاً باید در مراکز دانشگاهی و دولتی دارای کیفیت مطلوب انجام پذیرد.
۷. پزشکان کاروان موظف به بررسی وضعیت واکسیناسیون مننژیت زائرین می باشند و نهایتاً مهر نمودن و تحویل فرم شماره (۱) به زائرین منوط به رویت کارت بین المللی مخصوص واکسیناسیون مننژیت (که تا زمان اعزام حداکثر ۲ سال از تاریخ تلقیح نگذشته باشد) خواهد بود.
۸. در خصوص زائرینی که از نظر پزشک کاروان و با توجه به مشاورات انجام شده منعی برای سفر ندارند، قسمت تحتانی فرم شماره ۱ (در جای مشخص پس از تکمیل معاینات و ثبت **online** اطلاعات) توسط پزشک کاروان مهر و امضاء شده تحویل زائر می گردد.
۹. پزشکان کاروان باید برای کلیه زائرین مبتلا به بیماریهای مزمن و یا پرخطر (**High-Risk**) حتماً برنامه ویزیت مجدد نزدیک به اعزام (ترجیحاً ۱۰ روز قبل از اعزام) را با هماهنگی مدیر کاروان مربوطه انجام دهند و آموزش های ویژه آنان را برگزار نمایند.

موارد دارای حساسیت ویژه

همانگونه که مستحضرید و بررسی عملکرد سنوات گذشته نیز مؤید آن می‌باشد، مهمترین عامل کاهش مرگ و میر در جریان حج، دقت در معاینات قبل از اعزام زائرین می‌باشد، از آنجائیکه مسئولیت اصلی انجام این معاینات با پزشکان محترم کاروانهاست، لذا یکی از معیارهای اصلی در ارزیابی پزشک کاروان شناسایی این موارد است و پزشکانی که در بین زائرین تحت پوشش کاروان آنها هیچ یک از موارد ذیل مشاهده نشود؛ از امتیاز ارزشیابی بالایی بعنوان ملاک همکاری های آتی با مرکز پزشکی برخوردار خواهند گشت.

۱- اعتیاد

۲- مرگ و میر در طول سفر در صورت ارتباط علت مرگ با بیماری زمینه‌ای قابل تشخیص در زمان قبل از اعزام

۳- حاملگی

۴- بیماری روانی مزمن

۵- بیماری واگیردار (بویژه در میان خدمه کاروان که از اهمیت بسیار بالا چه از جهت خطر انتشار بیماری و چه از نظر حیثیتی برای جمهوری اسلامی ایران برخوردار خواهد بود).

لذا مجدداً از کلیه همکاران و دست‌اندرکاران درخواست می‌نمائیم که نهایت کوشش خود را در راستای شناسایی این موارد بعمل آورند.

معاینات و تکمیل کارت گواهی سلامت خدمه

با توجه به حساسیت ویژه‌ای که در معاینات خدمه کاروانها موجود است و قبلاً نیز به آن اشاره شد حتماً نتایج آزمایشات درخواستی را دقیقاً در محل مربوطه ثبت نمایید. (موارد طبیعی بصورت *NL* و در صورت وجود مشکل، نوع بیماری قید گردد.)

☞ *Stool Exam*: حتماً ۳ بار انجام شود و نتیجه ثبت گردد.

☞ *Stool culture*: از نظر بررسی سالمونلا و ... انجام شده و نتیجه ثبت گردد.

☞ *C.X. Ray*: نتیجه گزارش گرافی سینه در این قسمت ثبت گردد.

☞ *Skin Fungal & Infections*: کلیه خدمه می‌بایست از نظر ابتلاء به ضایعات قارچی یا عفونی پوست بررسی گردیده و نتیجه آن ثبت گردد.

☞ *Opium Test*: انجام تست اعتیاد بروش T.L.C. و در مراکز آزمایشگاهی نیروی انتظامی یا پزشکی قانونی برای کلیه خدمه کاروانها ضروری می‌باشد که نتیجه آن در این قسمت بصورت *Positive* یا *Negative* ثبت خواهد شد.

☞ *Others*: نتایج سایر آزمایشات درخواستی بر اساس شواهد بدست آمده از معاینات در این قسمت ثبت می‌گردد.

در صورت طبیعی بودن کلیه آزمایشات و معاینات قسمت مربوط به تأیید سلامت، توسط پزشک کاروان مهر و امضاء گردیده و تحویل خدمه می‌گردد.

لازم به ذکر است که پزشکان محترم کاروانها می‌بایست از تحویل کارت به خدمه بیمار یا مبتلا به موارد منع اعزام خودداری نمایند.

چک لیست معاینات

در این بخش ضمن ارائه چک لیست معاینات و سوابق، بیماریهای مهمی که می‌توانند در ایام انجام اعمال حج برای زائر مشکل‌ساز گردند و یا بیماریهایی که ممکن است در طول سفر تشدید شوند را از باب یادآوری و جهت سهولت و تسریع کار خاطرنشان می‌سازیم. لازم بذکر است که روح کلی انجام این معاینات در قالب بررسی توانایی جسمی و روحی زائر برای انجام اعمال و مناسک سنگین حج تمتع و در آن شرایط دشوار می‌باشد تا با شناخت دقیق از سلامت زائر و یافتن نقاط آسیب‌پذیر احتمالی قبل از سفر، پیشگیری و یا درمان‌های پروفیلاکتیک توسط تیم پزشکی (اعم از پزشکان کاروانها یا مشاوران تخصصی آنها) به زائرین ارائه گردیده و یا عدم استطاعت بدنی ایشان محرز و اعلام شود.

<i>skin</i>	بیماریهای پوستی واگیردار، ضایعات قارچی، کهیر مزمن، آنژیوادم، پمفیگوس و ...
<i>HEENT</i>	(مربوط به معاینه سر، گردن، گوش، حلق و بینی و چشمهاست) بیماریهای اوتیت مزمن، سینوزیت مزمن، اپیستاکیسیهای شدید و مکرر، رینیت آلرژیک، وضعیت سلامت کلی دندانها (چون امکان ارائه خدمات دندانپزشکی در عربستان میسر نیست) ارزیابی کلی شنوایی، سرگیجه و وزوز گوش، سرطانهای نواحی مربوطه، ارزیابی کلی حدت بینایی و میدان بینایی، کاتاراکت، گلوکوم، عیوب انکساری و مناسب بودن عینک لنزهای تماسی، بزرگی غدد لنفاوی گردنی و تیروئید و...
<i>Respiratory</i>	آسم، COPD، CF، آمبولی ریه، عفونتهای ریوی، سرطان ریه، T.B و ... (شایعترین علت مرگ و میر در سنوات گذشته بیماریهای قلبی و ریوی بوده است)
<i>Cardiovascular</i>	بیماریهای ایسکیمیک قلبی (آنژین قلبی و MI)، CHF، اختلالات ریتم (حمله‌ای یا دائم)، بیماریهای مادرزادی و دریچه‌ای، هایپرنتشن، آنوریسم و دیسکسیون آئورت، سابقه جراحی قلبی و ...
<i>Gastrointestinal</i>	بیماریهای پپتیک، IBS، IBD اسهال و یبوست مزمن، GI Bleeding (زمینه‌ها مشخص شود)، سرطانهای دستگاه گوارش، زردی، هپاتیت، کله سیستیت، سنگهای صفراوی، ضایعات دردناک مقعد و ...
<i>Endocrine</i>	هیپوتیروئیدی، هیپرتیروئیدی، اختلالات آدرنال، دیابت ملیتوس، استئوپوروز پیشرفته (بخصوص در زنان یائسه) چاقی‌های شدید، هیپرلیپدمی و ...
<i>Hematology</i>	آنمی شدید، اختلالات انعقادی، مصرف آنتی‌کوآگولانها، سرطانها و ...
<i>Musculoskeletal</i>	هرنی دیسک بین مهره‌ای، استئوآرتروز (بخصوص در مفاصل زانو و لگن) (Weight Bearing)، سابقه تروما و شکستگی در اندامها و ستون فقرات، لوپوس، اسکروز سیستمیک، پلی‌میوپاتی‌ها، واسکولیتها، آرتريت روماتوئید، اسپوندیلوآرتروپاتی‌ها، کریستال آرتروپاتی‌ها (نقرس و نقرس کاذب)، آمپوتاسیونها و ...
<i>Psychiatry</i>	اختلالات خلقی (دپرشن و مانیا)، اختلالات اضطرابی، اختلالات وسواسی، دیلیریوم، اسکیزوفرنی، سابقه خودکشی، داروهای روانپزشکی مصرفی، سابقه PTSD و سابقه بستری در بخشهای روانپزشکی* و ...

<i>Neurology</i>	تشنج ، حوادث عروق مغزی (C.V.A) ، سنکوپ ، پارکینسون ، اختلالات حرکتی ، سرطانها ، مولتیپل اسکلروز و ...
<i>Genitourinary</i>	حاملگی ، سرطانها ، خونریزی‌های نرمال یا غیرنرمال (حتماً به متخصص زنان معرفی شوند) عفونت‌های ادراری، سنگهای ادراری، BP، بی‌اختیاری ادراری، پیوند کلیه، CRF، دیالیز و ...

* در صورت وجود بیماریهای ذکر شده در جدول و یا سایر بیماریها در کلیه مراحل معاینات حتماً مشاوره تخصصی با متخصصان مربوطه که دارای سابقه تشریف به حج واجب دارند انجام گرفته و نتیجه منعکس گردد.

** در خصوص زائرین مبتلا به بیماریهای مزمن نیز بهتر است نظریه پزشک معالج در خصوص توانائی انجام اعمال، توصیه‌های پزشکی و رژیم داروئی اخذ و علاوه بر ضمیمه پرونده پزشکی کاروان در برنامه نرم‌افزاری **offline** نیز ثبت گردد.

کمیسیونهای مشورتی استانی

این کمیسیون برای کمک به پزشک کاروان جهت تصمیم‌گیری یا پاسخ به اعتراض متقاضی در موارد ذیل متشکل از پنج نفر پزشک متخصص دارای سابقه تشریف به حج و ترجیحاً عضو هیئت علمی دانشگاه از رشته های: قلب ، داخلی ، روانپزشکی ، مغز و اعصاب و ارتوپدی می باشد و با حضور نماینده مرکز پزشکی و پزشک کاروان مربوطه در استان تشکیل می‌گردد. کلیه زائرین ارجاعی می‌بایست به همراه پزشک کاروان خود و با دردست داشتن فرم ارجاع به کمیسیون استانی (فرم شماره ۲) به این کمیسیون معرفی گردند. تأکید میگردد پزشکان کاروان ملزم به همراهی فعال زائرین کاروان خود در جلسات کمیسیون و میباشند و پس از مشورت با اعضای کمیسیون و ارائه دلایل خود رأساً نسبت به اتخاذ تصمیم مبادرت خواهند نمود.

کدام زائرین به کمیسیون استانی ارجاع میشوند؟

- زائرینی که پزشک کاروان با وجود بررسی‌ها و مشاورات تخصصی انجام شده قادر به تصمیم‌گیری نهائی در مورد آنها نمی باشد.
- زائرینی که عدم استطاعت جسمی آنها توسط پزشک کاروان محرز شده و خودشان به نظریه مذکور اعتراض دارند.
- بیماریهایی که در قسمت «موارد خاص» به آنها اشاره شده است به شرط هرگونه تردید در تصمیم‌گیری و بطور کلی هر زائری را که پزشک کاروان صلاح بداند و احساس نیاز نماید.

فرم ارجاع زائرینی که سلامتی ایشان توسط کمیسیون تأیید شده پس از درج نتیجه کمیسیون در قسمت مربوطه (فرم شماره ۲) می‌بایست به مهر و امضاء نماینده استانی مرکز پزشکی رسیده و به پزشک کاروان عودت داده شود.

لازم بذکر است: بمنظور امکان پاسخگویی سریعتر و آسانتر به متقاضیان ارجاع شده به کمیسیون ، جلسات این کمیسیونها تا پایان موعد اعلام نهایی اسامی مردودین بطور منظم حداقل هر هفته تشکیل خواهد گردید، که لازمست برای اطلاع از برنامه آن با نماینده مرکز پزشکی حج دراستان خود تماس حاصل فرمایید.

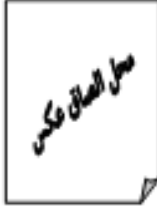

بسم الله

فرم شماره ۲ تفسیح

فرم ارجاع متقاضی حج به کمیسیون مشورتی استان

معلومات و مشخصات

نام و نام خانوادگی: نام پدر: تاریخ تولد:
 شماره کاروان: نام مدیر کاروان:

تحریرات پزشک کاروان

صحت اصلی ارجاع به کمیسیون:
 توضیحات:

مهر و امضاء پزشک کاروان
 تاریخ:

پروتیج های کمیسیون

توضیحات	نتیجه		نوع معاینه یا اقدام پاراکلینیک
	Neg.	Pos.	

سه نفر از اعضای کمیسیون

نام و نام خانوادگی	تخصص	مهر و امضا
۱.		
۲.		
۳.		

نظریه:

 الف ب

مهر و امضای نماینده مرکز پزشکی

موارد مشمول منع مطلق اعزام

در موارد زیر **عدم استطاعت جسمی** متقاضی قطعی است و می‌بایست از اعزام وی اکیداً جلوگیری شود:

- ۱- ناتوانی جسمی شدید. (عدم توانائی در انجام امور شخصی روزانه)
- ۲- سرطان کنترل نشده و یا تحت درمان فعال .
- ۳- اعتیاد به مواد مخدر به هر شکل و به هر میزان .
- ۴- بیماریهای عفونی واگیردار کنترل نشده . (مثل : TB، هیپاتیت و ...)
- ۵- حاملگی (مگر اینکه تا ۴۰ روز قبل از اعزام زایمان واقع شود).
- ۶- بیماریهای روانی کنترل نشده .
- ۷- بروز سکنه قلبی یا مغزی ظرف ۱ ماه قبل از اعزام.
- ۸- نارسایی قلبی با فانکشن کلاس ۳ یا ۴ .
- ۹- عمل جراحی قلب باز تا ۳ ماه قبل از اعزام.
- ۱۰- COPD و آسم پیشرفته.
- ۱۱- سیروز پیشرفته.
- ۱۲- عقب ماندگی ذهنی متوسط و شدید.

موارد خاص (نیاز قطعی به مشاوره تخصصی و احیاناً ارجاع به کمیسیون استانی)

الف: پزشکان کاروانها می‌بایست به مواردی از قبیل بیماری‌های ذیل توجه ویژه‌ای معطوف داشته و پس از انجام مشاوره تخصصی و اقدامات تشخیصی در صورت وجود هرگونه ابهام بیمار را به کمیسیون استانی مربوطه ارجاع نمایند.

- بیماران با سابقه انفارکتوس میوکارد، بیماری مزمن قلبی، اعمال جراحی قلب و عروق، فشارخون شریانی کنترل نشده
- بیماران مبتلا به دیابت کنترل نشده .
- افرادی که تا ۶ ماه قبل از اعزام تحت اعمال جراحی بزرگ از قبیل جراحی مغز، اعمال وسیع شکم، قفسه صدری و غیره قرار گرفته اند.
- نارسایی پیشرفته کبد (سیروز) و کلیه، بیماری‌های ریوی، نارسائی احتقانی قلب و آسم.
- بیماران مشکوک به اعتیاد به مواد مخدر.
- سابقه هرگونه اختلال یا بیماری روانی نظیر:

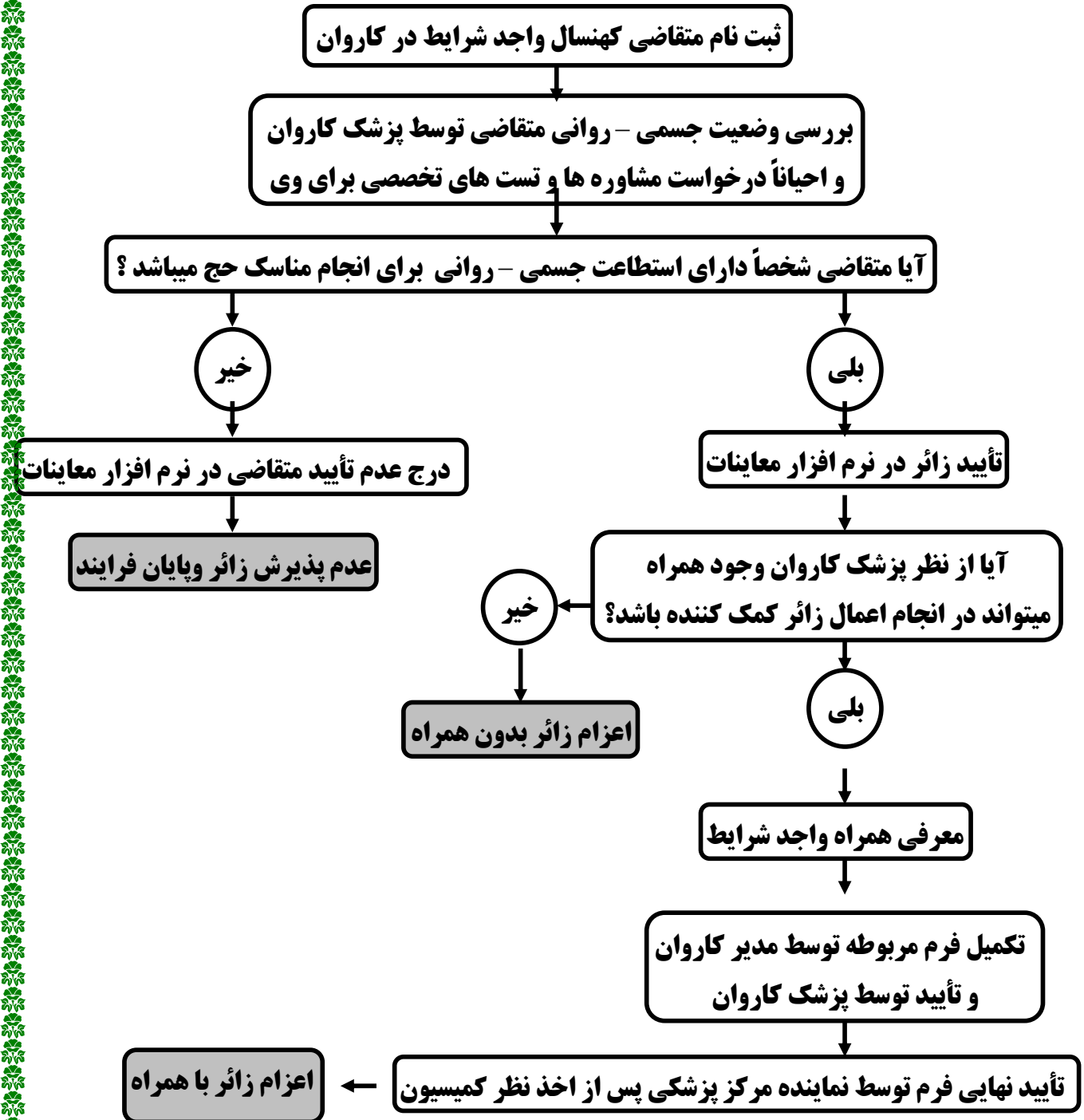
PTSD *

- * مصرف داروهای سایکوتراپی .
 - * اختلال درک و شناخت .
 - * اختلال و اشکال در حافظه .
 - * سابقه اضطراب و افسردگی .
 - * سابقه هذیان یا توهم .
 - * وسواس فکری و عملی .
 - * سابقه بیماری روانی شناخته شده در خانواده .
 - * مواردی که به هر دلیلی در حین معاینات به بیماری روانی مشکوک شویم .
- اختلالات بینائی
 - صرع

دو نکته اساسی

۱. در سال جاری با تمهید مناسب سازمان محترم حج و زیارت محدودیتی در واگذار نمودن فیش حج تمتع برای افراد دارای اولویت وجود ندارد و لذا درخواستی از پزشکان همانند سالهای گذشته جهت رد استطاعت بمنظور فراهم شدن امکان واگذاری اولویت نیز مطرح نخواهد بود.
۲. در سال جاری نباید هیچکس با عبارت « **بشرط داشتن همراه** » تأیید استطاعت گردد زیرا این امر هیچ معنای واقعی ندارد و کسی بواسطه داشتن همراه مستطیع نمیشود.

فرایند پذیرش زائرین کهنسال (بالای ۸۰ سال)

در خاتمه مرکز پزشکی حج ضمن آرزوی قبولی طاعات و خدمات کلیه پزشکان و دیگر دست‌اندرکاران امور حج، توجه و رعایت مفاد دستورالعمل فوق‌الذکر را مورد تأکید مجدد قرار میدهد .

مرکز پزشکی حج و زیارت
فروردین ماه ۱۳۹۰